

СТАНОВИЩЕ

от професор д-р Росица Александрова Пенкова – СУ «Св. Кл. Охридски»

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен

'доктор'

в област на висше образование 1. Педагогически науки,
професионално направление 1.1.Теория и управление на образованието

докторска програма *Управление на образованието*

Автор: Ваня Фердинандова Кастрева-Монова

Тема: „Финансова автономия в българското училище в условията на делегираните бюджети”

Научен ръководител: проф. д-р Галин Б. Цоков

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № Р33-1832 от 28.04.2016 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски” (ПУ) съм определен(а) за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема **„Финансова автономия в българското училище в условията на делегираните бюджети”** за придобиване на образователната и научна степен ‘доктор’ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.1.Теория и управление на образованието, докторска програма Управление на образованието

Автор на дисертационния труд е **Ваня Фердинандова Кастрева-Монова** – докторантка на самостоятелна подготовка> към катедра **„Педагогика и управление на образованието“** с научен ръководител проф. д-р Галин Б. Цоков от ВУЗ ПУ «Паисий Хилендарски

Представеният от **Ваня Фердинандова Кастрева-Монова** комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, включва следните документи:

- молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат;
- нотариално заверено копие от диплома за висше образование (ОКС ‘магистър’)
- заповеди за записване в докторантура, прекъсване на обучението (поради майчинство) и за продължаване на обучението;
- заповед за провеждане на изпит от индивидуалния план и съответен протокол за издържан изпит по специалността с успех 6.00;
- протоколи от катедрени съвети, свързани с докладване на готовност за откриване на процедурата и с предварително обсъждане на дисертационния труд;
- дисертационен труд;
- автореферат;
- списък на научните публикации по темата на дисертацията;
- копия на научните публикации;
- списък на забелязани цитирания;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
- справка за спазване на специфичните изисквания на съответния факултет;

Докторантката е приложила **6** броя публикации.

Ваня Кастрева е с дългогодишен опит в управлението на образованието.

2. Актуалност на тематиката

В предмета на дисертационния труд се съдържат две ключови понятия за образователната система – *автономия на училището и делегирани бюджети*. Актуалността на темата произтича от необходимостта да се проучи състоянието на системата на финансова автономия на българската образователна система в нейната цялост, както и състоянието на системата на делегираните бюджети. Значимостта на изследването авторката обосновава с възможността да се анализира информация за степента на приложимост на формулата, определяща средствата по делегираните дейности, както и да се дадат предложения за об-

новяването на тази формула. Изборът на темата провокира находчивостта на авторката да отговори на потребностите на училищната практика.

3. Познаване на проблема

Докторантката познава процесите в дълбочина, умее да борави с факти и детайли. Личи и самостоятелната позиция на авторката, която умело се ориентира сред различните мнения и аргументира своето гледище. Прави впечатление рационалното мислене, с които кандидатката подхожда към решаването на проблемите.

4. Методика на изследването

Докторантката пределно ясно определя още в увода обекта и предмета на своето изследване, заявява целите и конкретизира задачите, формулира точно хипотезата. Тя умее да подбере необходимите изследователски методи, чрез които коректно да събере емпирични данни, да ги обработи статистически, да направи изводи и обобщения. Методиката на изследването прави впечатление със своята прецизност и пълнота. Проличава високата компетентност и изследователският усет, с които е изготвен инструментариумът.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

В труда е налице сериозна теоретична основа, разработена в първа глава. Ваня Кастрева е проучила авторитетни източници, свързани с автономията на училището, анализирала е учебна документация. Като обективно представя същността на понятията, с които оперира, авторката изразява и своето лично отношение. Трябва да отбележим, че тя сполучливо подкрепя теоретичните си разсъждения с примери от училищната практика. Без празнословие и излишно описание авторката изтъква основни характеристики на училищната автономия, извежда индикатори. Стреми се да покаже финансовата автономия в съвременните образователни системи и да открие модели на училищна автономия в други страни, както и да изтъкне българската специфика.

Съдържанието на втора глава потвърждава професионалните компетентности на авторката. Обект на анализ е бюджетът като икономическа категория в сферата на образованието. Ваня Кастрева умее да конкретизира анализа чрез системата на делегирани бюджети в българските училища.

Практическите приноси на изследването ярко се открояват в трета и четвърта глава. Анализът на резултатите от изследването и обобщаващите изводи са направени с присъщата на авторката добросъвестност, с разбиране и се основават на подробен статистически анализ. С вещина и с мяра се формулират перспективите на работата. Важен момент е предложението за въвеждане на допълнителен образователен стандарт за постижения, който да даде надежден инструмент за оценка на качеството на образователния процес и на управлението на училището в условията на финансова автономия. В този смисъл се очаква резултатите от дисертационното изследване да послужат при предприемане на последващи действия на национално равнище.

Трудът има безспорни приноси в теоретичен план, както и определена практико-приложна стойност. Стилът на разработката е научен и текстът е четивен.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Публикациите по темата на дисертацията са реализирани с личния принос на докторантката.

7. Автореферат

Авторефератът отразява коректно съдържанието на дисертацията.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

С настоящото изследване се мотивира прилагането на един богат ресурс за подобряване на финансовата автономия на училището, както и за взимане на конкретни управленски решения на национално равнище.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати напълно

съответстват на специфичните изисквания на Факултета по педагогика, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантката Ваня Фердинандова Кастрева-Монова притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научната специалност, като демонстрира качества за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Убедено давам своята положителна оценка за осъщественото изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’ на **Ваня Фердинандова Кастрева-Монова** в област на висше образование: 1. Педагогика, професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието.

20. 06. 20.16 г.

Изготвил становището:

.....

(проф. д-р Росица Пенкова)